

fjekk úr sveitarsjóði Helgastaðahrepps 1 tunnu af kornmat að andvirði 10 rdl. 36 sk., 170  
er þessi hreppur þar eptir með brjefi til sýslumannsins frá 30. marz 1872 heimtaði 19. des.  
endurgoldinn frá Ljósavatnshreppi. Hinn síðarnefndi hreppur neitaði þessu, en 29. febr.  
1879 var hann með úrskurði sýslumannsins í Þingeyjarsýslu skyldaður til að borga  
nefnda upphæð. Þessum úrskurði áfryjaði Ljósavatnshreppur til amtmanns, er 30. apríl  
f. á. úrskurðaði, að Jónas hefði, þegar hann þáði sveitarstýrkinn á útmánuðunum 1872,  
verið búinn að ávinna sjer sveit í Helgastaðahreppi, og hefir þessum úrskurði nú verið  
skotið hingað með brjefi, er jeg meðtók 31. ágúst þ. á., og sem þjer, herra amtmaður,  
síðar hafið sagt um álit yðar.

Hvor um sig af hreppsnefndum þeim, er hjer eiga í hlut, hefir brigzlað hinni  
um brögð og vjelræði, en hvorki hefir það tekizt Ljósavatnshreppstjórn að sanna, að  
dvalarhreppurinn hafi beitt ofríki eða annari ólögmati aðferð til að fá Jónas til vorið  
1867 að fara um stund úr þessum hreppi, nje hins vegar Helgastaðahreppstjórn að  
sanna, að fœðingarhreppur Jónasar hafi lagt honum styrk á laun við dvalarhreppinn.

Fyrsta spurningin í þessu máli er, hvort dvöl Jónasar í Helgastaðahreppi hafi  
slitnað í fardögum 1867, þegar hann leitaði hœlis til hreppstjórnanna í Ljósavatnshreppi,  
og er úrskurður sýslumannsins byggður á því álitu, að svo hafi verið, en amtmaður áleit  
aptur á móti, að þessi ferð yrði ekki skoðuð sem bústaðaskipti, en að eins sem kynnisför,  
til að útvega sjer nýtt heimili. Jeg hefði nú getað aðhyllzt hina síðarnefndu skoðun,  
ef Jónas hefði farið slíka ferð, áður en hann var búinn að yfirgefa eldra heimili sitt,  
en þegar þess er gætt, að Jónas, þegar hann fór frá jörð þeirri, er hann hafði búið á  
þangað til í fardögum 1867, hafði ekki útvegað neinn nýjan samastað handa sjer og  
hyski sínu, og því varð, eins og hreppsnefndin í Ljósavatnshreppi sjálf kemst að orði,  
«að flýja á náðir hennar», og að síðan leið heilt ár, fyr en hann óðlaðist lögheimili, —  
og er jeg amtmanni samdóma um, að dvöl hans fardagaárið 1867—1868 í Helgastaða-  
hreppi hafi verið ólögleg, — fæ jeg ekki sjeð, að dvöl Jónasar frá 1860—1872 í Helga-  
staðahreppi verði talin samfleytt eða þess eðlis, að hann hafi getað með henni áunnið sjer  
framförzslusveit. Dvölin hefir slitnað við ferð Jónasar til hreppstjórnanna í Ljósavatns-  
hreppi í sambandi við þá ráðstöfun, sem þeir þar eptir gjörðu, og getur því ekki komið  
til tals í þessu máli, að telja saman, eins og gjört er í hinum áfryjaða amtsúrskurði,  
tíma þann, er hann dvaldi í Helgastaðahreppi, áður en hann settist að þar í ólöglegri  
húsmennsku, við tíma þann, er hann síðan dvaldi í hreppnum, eptir að hafa fengið þar  
jarðnæði á ný.

Samkvæmt því, sem þannig er tekið fram, ber hreppsnefnd Ljósavatnshrepps að  
endurgjalda hreppsnefnd Helgastaðahrepps sveitarstyrk þann, er hjer ræðir um, með  
20 kr. 75 a., og er þetta tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar  
og ráðstafanar.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir uorður- og áusturumdæminu um 171  
samning kjörskráa. — Í brjefi frá 26. oktbr. þ. á. hafið þjer, herra amtmaður, skýrt 20. des.  
mjer frá, að kjörskrárnar frá Akureyrar kaupstað og allflestum hreppum í Eyjafjarðar-  
sýslu hafi ekki verið samdar og leiðrjettar á lögskipaðan hátt, og hafið þjer jafnframt  
lagt það til, að lögsókn gegn hlutaðeigandi hreppsnefndum og bœjarstjórn samkvæmt  
15. grein kosningarlaganna frá 14. septbr. 1877 (A. 16.) megi falla niður í þetta skipti,  
og að það megi sitja við, að sveitar- og bœjarstjórnir þær, er vanrækt hafa skyldur

Hinn 30. desember 1881.

171 sínar samkvæmt 10.—14. grein kosningarlaganna, verði alvarlega ávittar fyrir þessa 19. des. vanrækt sína.

Um leið og jeg hjer með samþykki þessar tillögur yðar, herra amtmaður, og skora á yður, að tjá hlutaðeigandi bæjarstjórn og sveitarstjórnunum alvarlegar ávitur mínar, vil jeg út af fyrirspurninni í niðurlagi brjefs yðar, geta þess, að viðhafa skuli sakamála meðferð á málum þeim, sem kunna að rísa út af því, að einhver vanrækir álíkar skyldur og þær, er að framan getur um.

172 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um 20. des. sveitarstyrk handa hjúi. — Með úrskurði yðar, herra amtmaður, frá 21. febr. þ. á. hefir Mýrahreppur í Skaptafellssýslu verið skyldaður til að endurgjalda Breiðdalshreppi í sömu sýslu þá upphæð, sem eftir rjettum reikningi, úrskurðuðum af hlutaðeigandi amtmanni, hefir verið greidd úr sjóði hins síðarnefnda hrepps, sem styrkur handa Jóni nokkrum Jónssyni. Þurfamaður þessi er fæddur árið 1829 í þeim hluta hins fyrverandi Bjarnnesshrepps, sem nú nefnist Mýrahreppur, og var hann þar sveitlagur, þegar hann vorði 1868 vistaðist í Breiðdalshreppi, og hefir hann síðan verið kyrr í þessum hreppi. Skömmu fyrir júl 1877 var hann af þáverandi húsbónda sínum sendur á annan bæ. Að afloknu erindi sínu lagði hann morguninn eftir á stað heim til sín án þess að neyta annars en kaffis með brauði og 2 staupa af brennivíni. Á leiðinni kom hann við á öðrum bæ, þar sem honum aptur var boðið og hann þáði kaffi með brauði og 2 staup af brennivíni, og loksins fór hann krók á leið sína, til að koma á enn einn bæ, þar sem hann einnig fjekk kaffi og þar að auki hálfan pela af brennivíni. Eftir það lá hann úti um nóttina og kól á fótum og annari hendinni, svo að hann lá fram á sumar, og gat ekki gengið að vinnu, og hefir hann sjálfur skýrt frá því, að hann skammt frá síðasta bænum, er hann kom við á, hafi fengið aðsvif og verið kalinn, þegar hann raknaði við. Jeg verð að vera yður, herra amtmaður, samdóma um, að eftir því, sem komið hefir fram um, hvernig veður og færð hafi verið dag þann, er Jón fór þá ferð, er hjer ræðir um, og hvernig staðið hafi á ferðinni, sem Jón sjálfur hafði beiðzt leyfis til að fara, geti ekki komið til tals að álíta, að slys það, er Jón varð fyrir, hafi orsakast af ótilhlýðilegri breytni húsbónda hans, og að hinsvegar lítill efi geti verið um, að helzta ástæðan til slyssins hafi verið sú, að Jón tók það upp hjá sjálfum sjer að leggja krók á leið sína og að þiggja brennivíns-veitingar þær, er honum voru boðnar. Þessi breytni Jóns verð jeg sömuleiðis að vera yður samdóma um, hafi verið svo ótilhlýðileg, að hún verður að baka honum ábyrgð samkvæmt 21. grein tilskipunar um vinnuhjú frá 26. jan. 1866, en af því leiðir aptur, að sveitarstjórninni í Breiðdalshreppi var skylt og heimilt að gegna kröfu húsbóndans um endurgjald á fæði, lækningu og hjúkrun handa hjúinu að svo miklu leyti, sem það ekki sjálft hafði efni á að borga þetta, og að Breiðdalshreppur getur heimtað þennan kostnað sinn endurgoldinn af sveit þurfamannsins. Að því leyti er 4 nafngreindir frændur Jóns í næsta hreppi við Mýrahrepp hafa brjeflega boðizt til að endurgjalda legukostnað Jóns, skal það athugað, að dvalarhreppur þurfamanns hefir aðgang að framfærsluhreppi hans um endurgjald á sveitarstyrk, en það er hinn síðarnefndi hreppur, sem á að fylgja fram kröfu um, að styrkur, er lagður hefir verið þurfamanni úr almennum sjóði, verði endurgoldinn af ættingjum hans.

Samkvæmt því, sem þannig er tekið fram, skal úrskurður sá, er þjer, herra amtmaður, hafið lagt á þetta mál, óraskaður standa.